

Smittskyddsträff 2025

Program för dagen

- **09.15-09.45 Fika**
- 09.45-09:50 Inledning
- 09:50-10:20 Aktuellt smittskydd
- 10:20-11.00 HPV – hur gick utrotningsprojektet och vad kommer? (*Sara Höglund, Barnmorska Kompetenscentrum Mödra och BHV/Martin Angelin*)
- **11.00-11:05 Bensträckare**
- 11:05-11:30 Hiv i en åldrande befolkning, *Gunilla Persson*
- 11.30-12.00 Säsongsvaccinationer (influenza, covid-19, pneumokock), *Anna Kauppi/Martin Angelin*
- **12.00-13.00 Lunch**
- 13.00-14:00 Migranthälsundersökning, *Anna Kauppi, Jennie Olofsson, distriktssjuksköterska, Anderstorp HC (gästföreläsare)*
- 14:00-14.25 Tularemi med ovanlig smittväg, *Gunilla Persson*
- **14.25-14.45 Fika**
- 14.45-15.00 Statistik och smittspårning tarmsmittor i Västerbotten, *Maria Marklund*
- 15:00-15.30 Strama – nyheter, *Therese Thunberg*
- 15:30-15:45 Aktuellt om STI, *Maria Marklund*
- **15.45-16.00 Utvärdering**

Gunilla Persson,
biträdande 50 %

Denise Jarvis,
smittskyddssekr 100 %

Therese Thunberg,
biträdande 50 %

Smittskydd Västerbotten

Martin Angelin,
biträdande 50 %

Josefin Örnbjär,
sjuksköterska 100 %

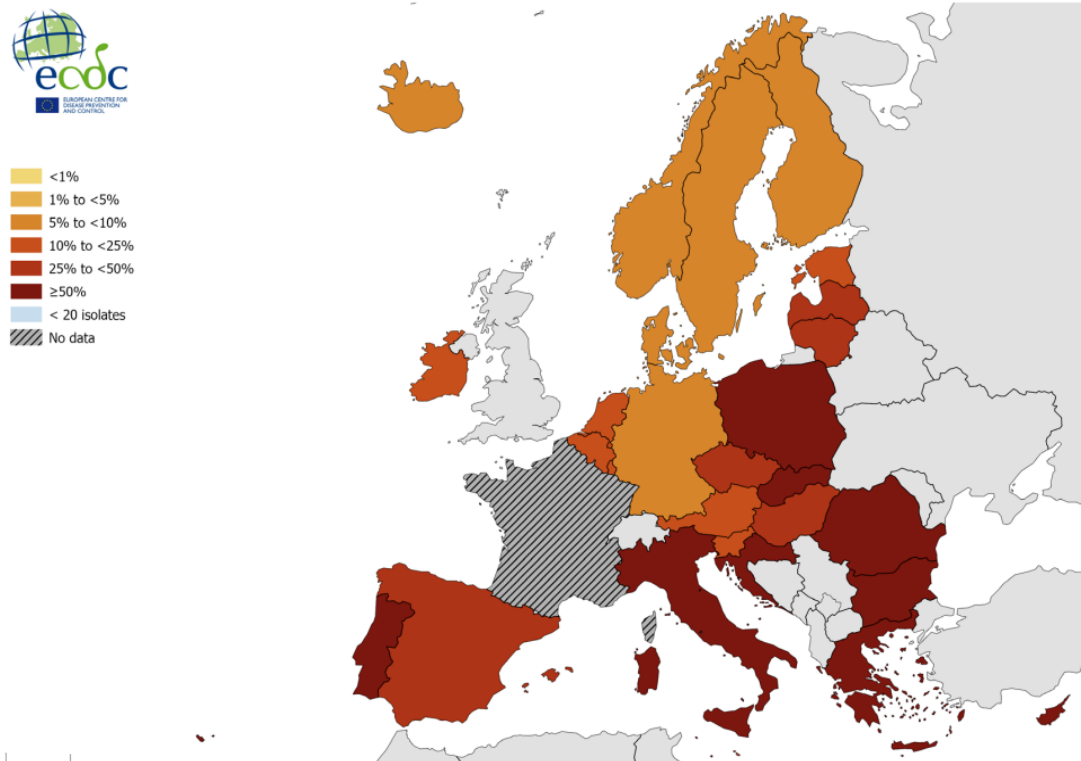
Anna Kauppi, sjuksköterska
100 %

Maria Marklund, smittskyddsläkare 100 %

ESBL producerande bakterier-Europa

Figure 4. *Klebsiella pneumoniae*. Percentage of invasive isolates resistant to third-generation cephalosporins (cefotaxime/ceftriaxone/ceftazidime), by country, EU/EEA, 2023

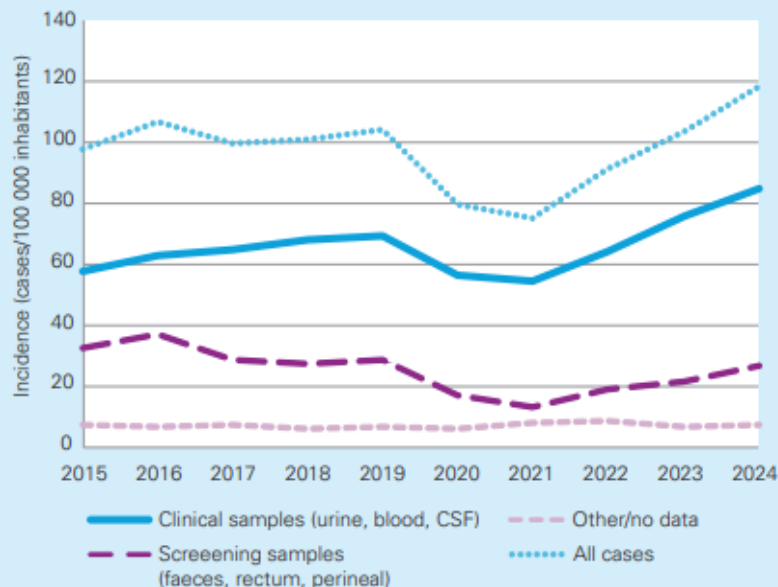

Administrative boundaries: © EuroGeographics. The boundaries and names shown on this map do not imply official endorsement or acceptance by the European Union. Map produced by ECDC on 13 September 2024

ESBL-prod Enterobacterales

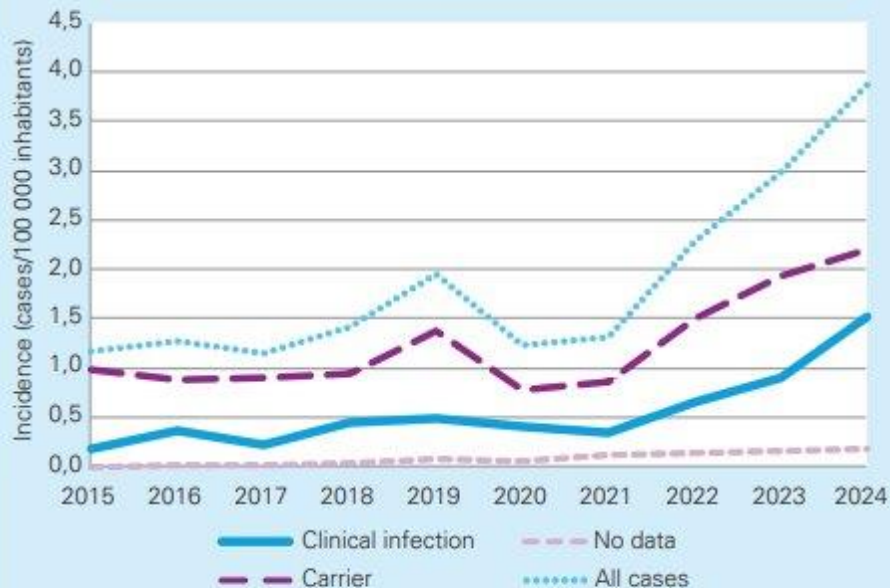
Figure 3.4. The incidence (cases/100 000 inhabitants) of cases with ESBL-producing Enterobacterales in relation to type of infection, year 2015–2024.

Source: The Public Health Agency of Sweden

ESBL-CARBA

Figure 3.6. The incidence (cases/100 000 inhabitants) of cases with ESBL_{CARBA}-producing Enterobacterales in relation to type of infection, year 2015–2024.

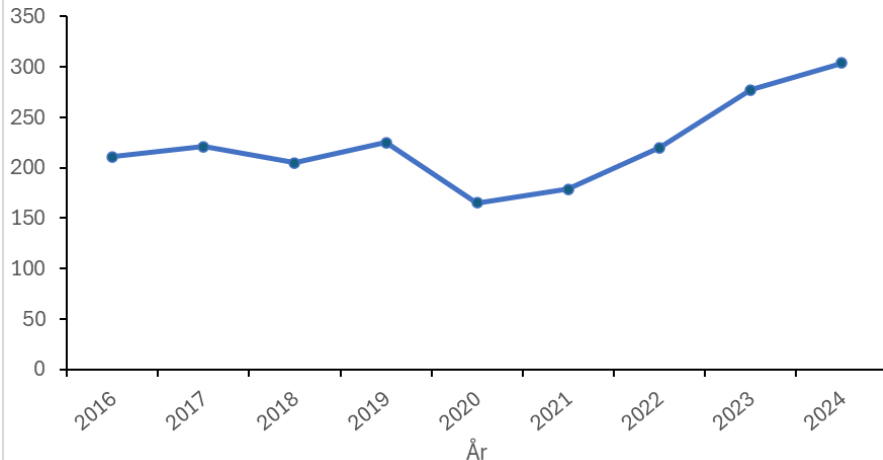

Source: The Public Health Agency of Sweden

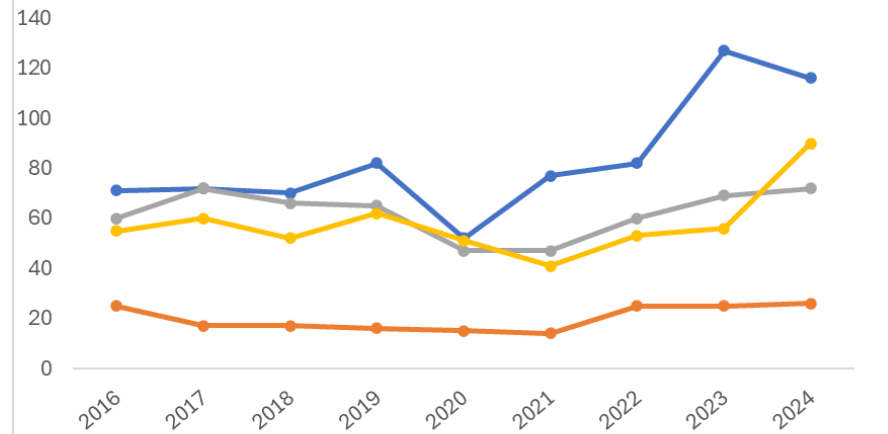
ESBL i Västerbotten

- Gradvis ökning de senaste åren som fortsätter
- Ökar mest bland de äldsta i befolkningen

Antal fall ESBL-producerande Enterobacteriaceae

Antal fall Åldersgrupper

ESBL i blododling (E-coli)

E coli ESBL % av E coli blododling 2020-2024

Antal: 304-353 st

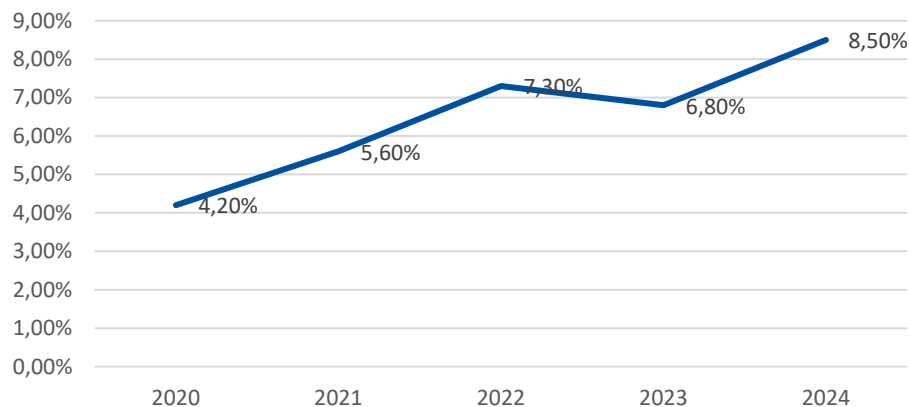
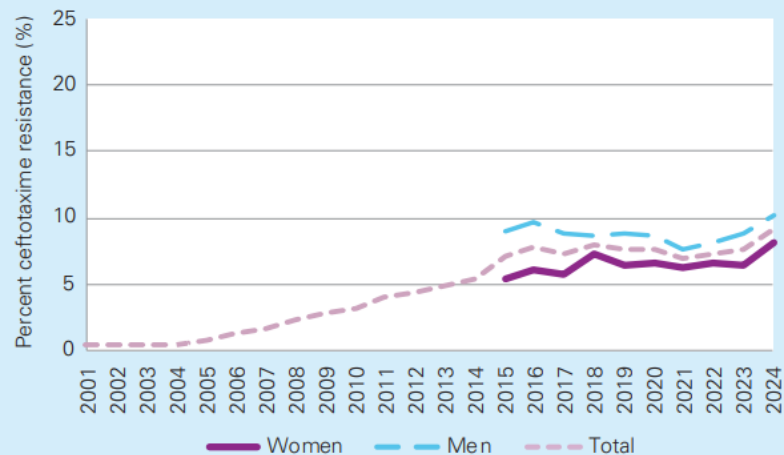

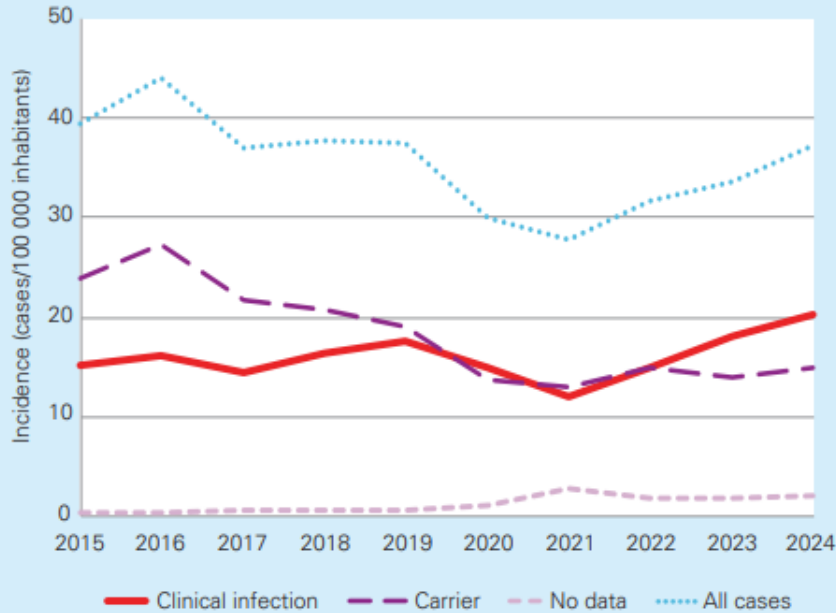
Figure 3.10. Antibiotic resistance indicator displaying resistance to cefotaxime in *E. coli* (ESBL) isolated from blood from women and men during 2001-2024.

Source: The Public Health Agency of Sweden

MRSA

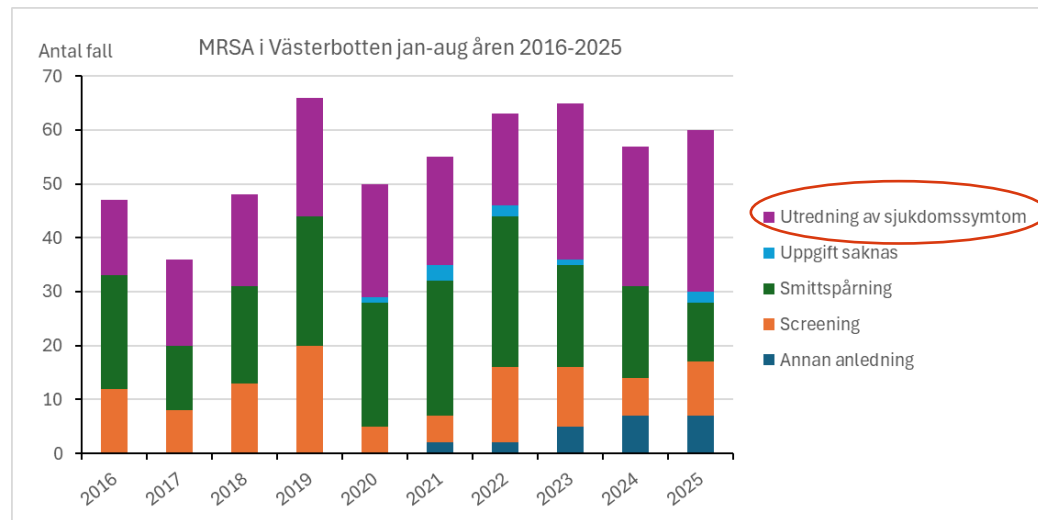
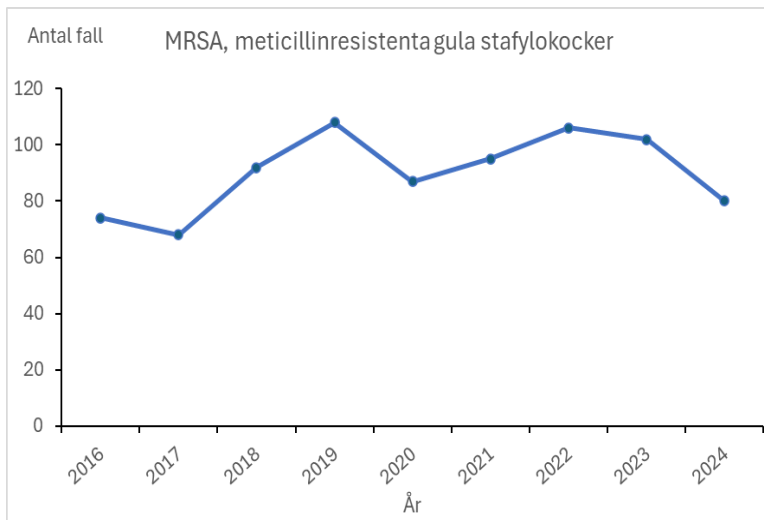
Figure 3.16. The incidence (cases/100 000 inhabitants) of cases with MRSA in relation to type of infection, year 2015-2024.

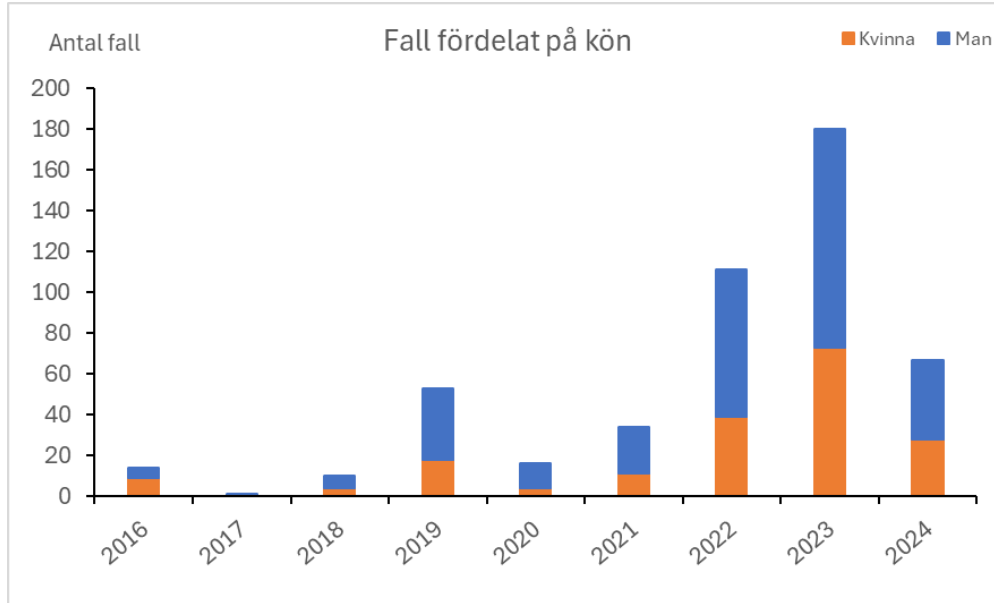
Source: The Public Health Agency of Sweden

MRSA i Västerbotten

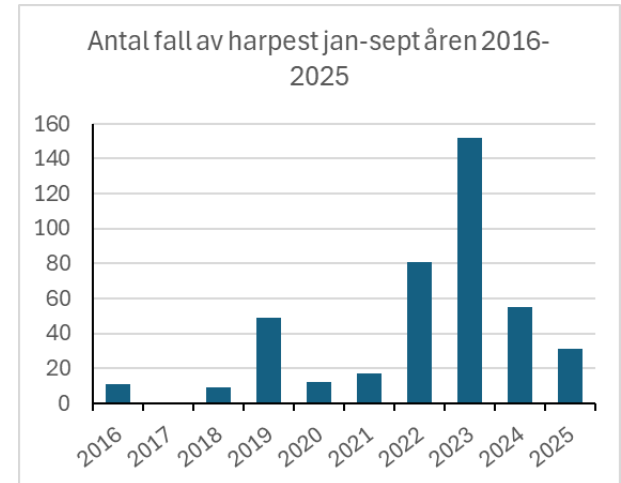
- En minskning under 2024, men ändrad smittspårning och screening
- De kliniska fallen ökar och en ökning förväntas 2025

Harpest i Västerbotten

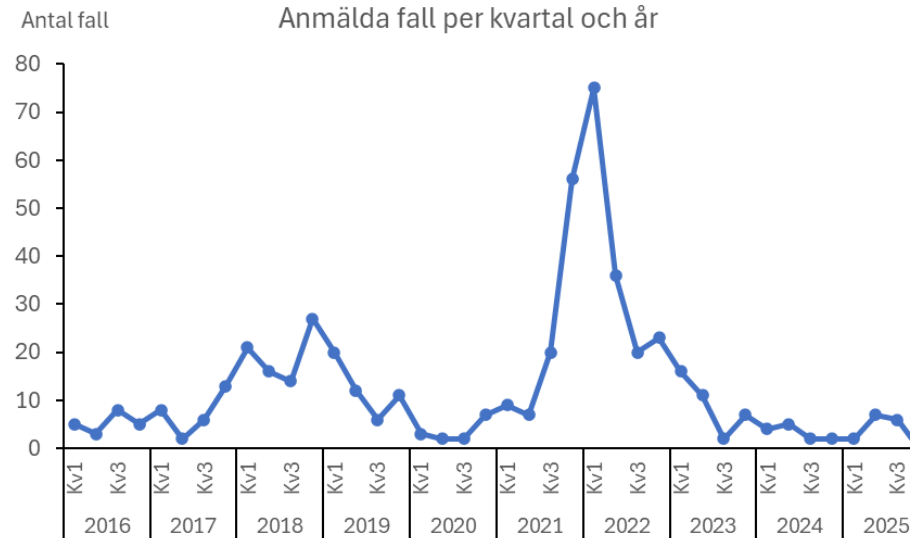
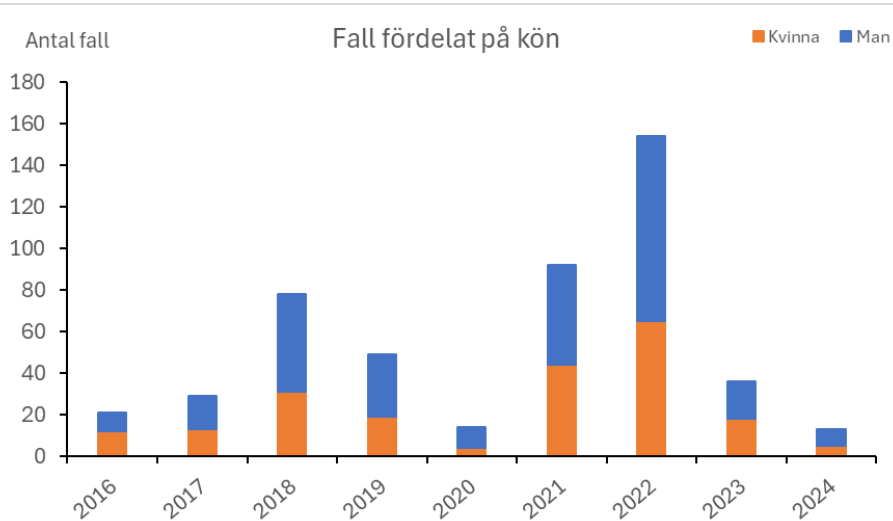

- Relativt många fall av harpest under augusti och september 2025

Sorkfeber i Västerbotten

- Senast 2021/2022 med många fall av sorkfeber
- Blir 2025/2026 ett sorkår?

Magtarmsmittor-nationella utbrott

Salmonella i ägg

- Salmonella enteritidis (2 aug – 5 sep), 48 personer identifierade från 11 regioner (fler fall ska sekvenseras). Kopplat till ägg och är samma variant som påträffats hos äggproducent. Ägg återkallade under aug 2025.

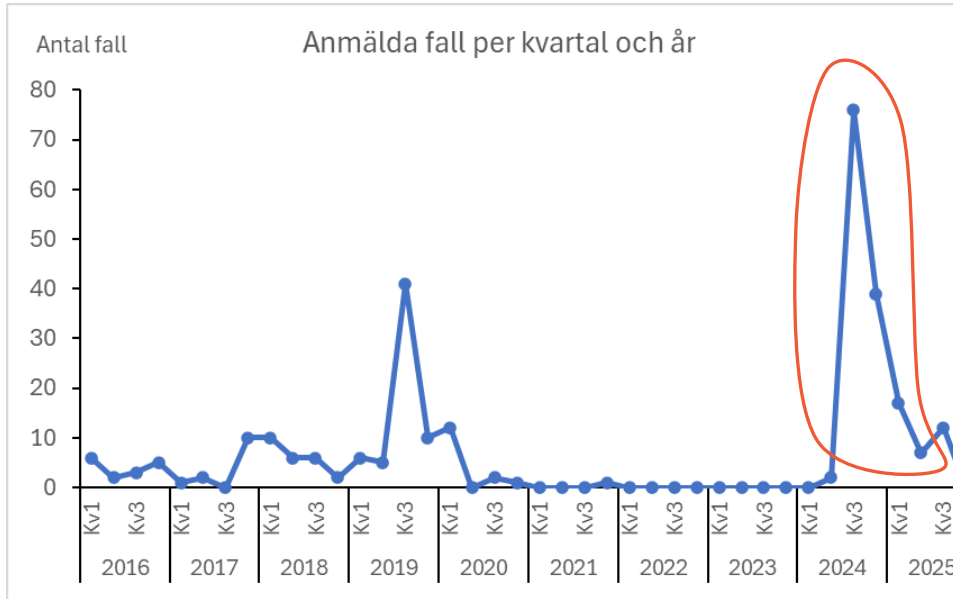
Campylobacter kyckling

- I mitten av juli sågs ökning av campylobacter. Fall från flera regioner. Ökningen överensstämmer med normal säsongsvariation med flest smittade under juli och augusti.

EHEC – smittkälla okänd, undersökning pågående

- 9 fall från 6 regioner. r. Huvudsakligen unga kvinnor med insjukningsdatum 22/8-5/9

Kikhosta

- Kikhostan tog fart under sommaren 2024 och det blev en intensiv höst och vinter med många fall in på våren 2025
- Mycket bra vaccinationstäckning bland gravida under 2024 (84 %)
- Inga barn under 3 månader insjuknade i Västerbotten
- Färre fall denna höst, men viss smittspridning pågår

Vektorburna infektioner i Europa

Chikungunya

Alfavirus – som sindbisviruset (Ockelbosjukan)

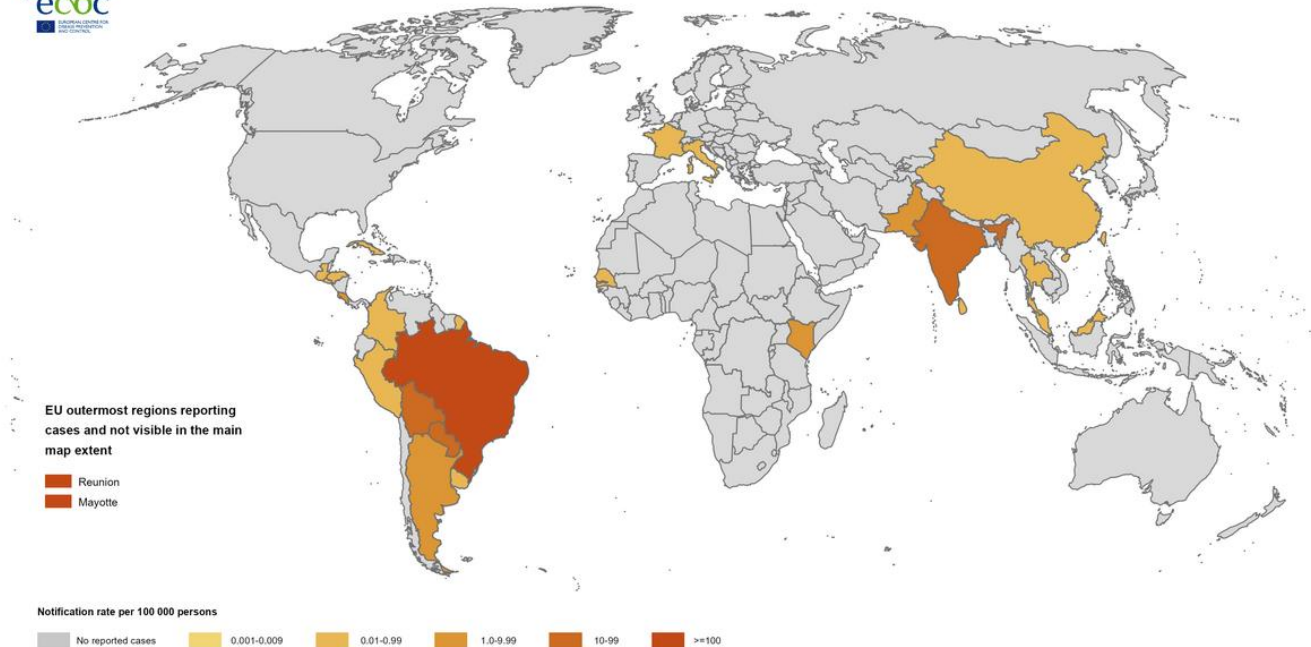
Sprids av aedesmyggor (som denguefeber)

60-85 % får symtom – feber, trötthet, huvudvärk, utslag, muskel- och
ledvärk

30-40 % får långvariga ledsymtom (månader-år), låg mortalitet

>65 år, bakomliggande sjukdom, nyfödda riskgrupper

12-month Chikungunya virus disease case notification rate per 100 000 population, September 2024-August 2025

Vektorburna infektioner i Europa

Chikungunya

Fall i Europa

Importfall

Lokalt smittade

Myggor finns

I år Frankrike – 480 fall, Italien 38

2007, 2017 Italien 330, 499 fall

<https://www.ecdc.europa.eu/en/chikungunya-virus-disease/surveillance-and-updates/seasonal-surveillance>

Vektorburna infektioner i Europa

Chikungunya

Vaccin finns

Ixchiq® – levande försvagat

Vimkunya® – VLP vaccin

Risken svår att bedöma för resenär

Tydligast värde vid resa om utbrott

Vektorburna infektioner i Europa

West nile

Flavivirus (som TBE)

Sprids av culexmyggan (som ockelbosjukan)

20 % symptom (feber, huvud, muskelvärk, illamående, utslag)

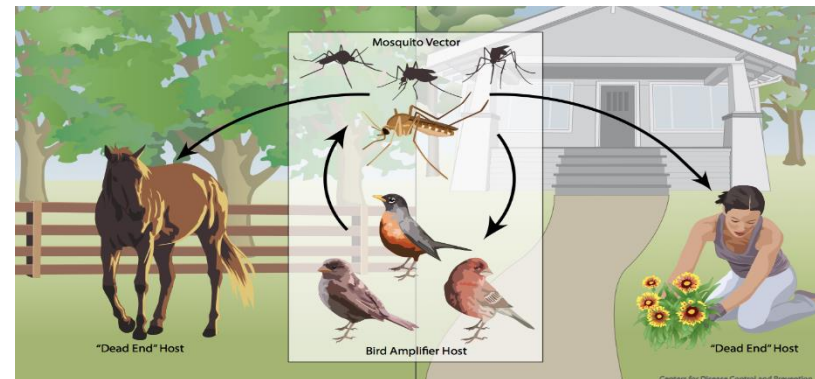
<1 % encefalit/meningit – 17 % mortalitet

Äldre, immunsupprimerade riskgrupp

Finns i stora delar av världen

Symtomatisk behandling

Inget vaccin

Vektorburna infektioner i Europa

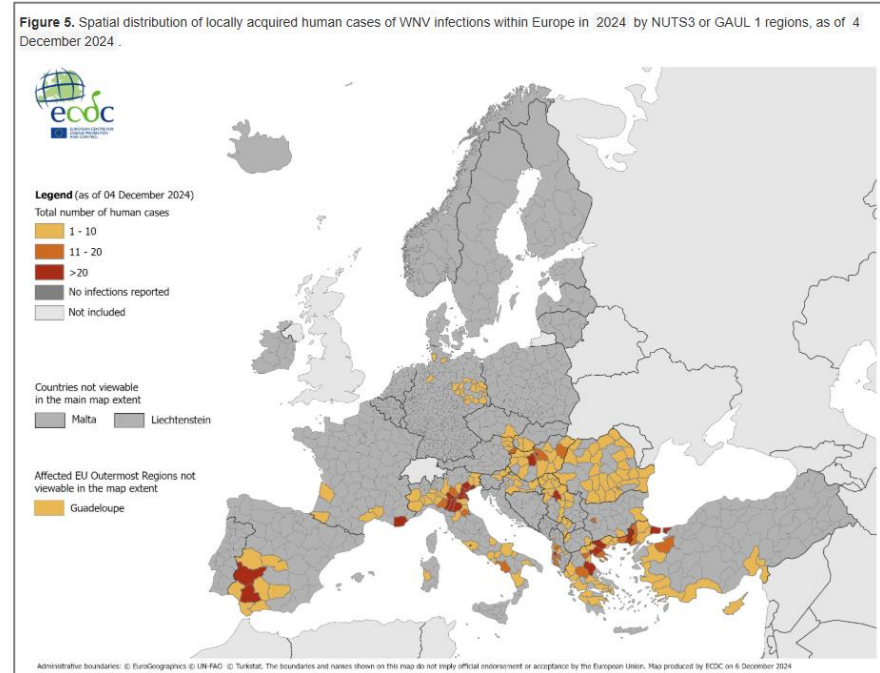
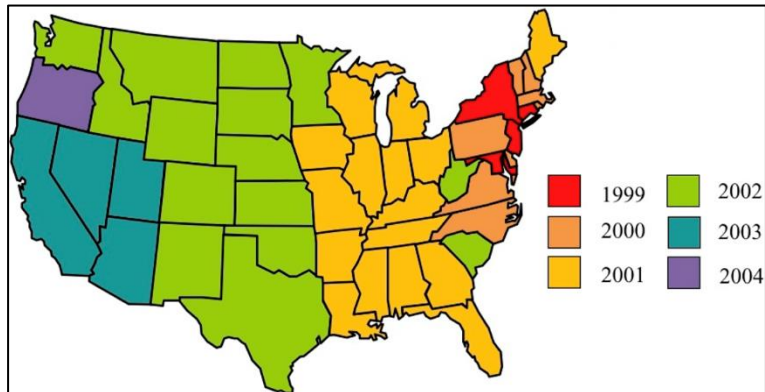
- **West nile**

I Europa sedan 1950-talet

2018 2083 fall

2024 1436 (27 fall i Tyskland)

2025 652 fall till 3/9

Uppdatering - Vaccinationer

- Bältros – Shingrix

Ingen förändring, patienter betala själv

- Vattkoppor

Regeringen föreslår införande 2027

- RSV – Abrysvo/Arexvy

>65 år ingen förändring, patienter betala själv

rekommendation om maternell vaccination utreds av Fohm

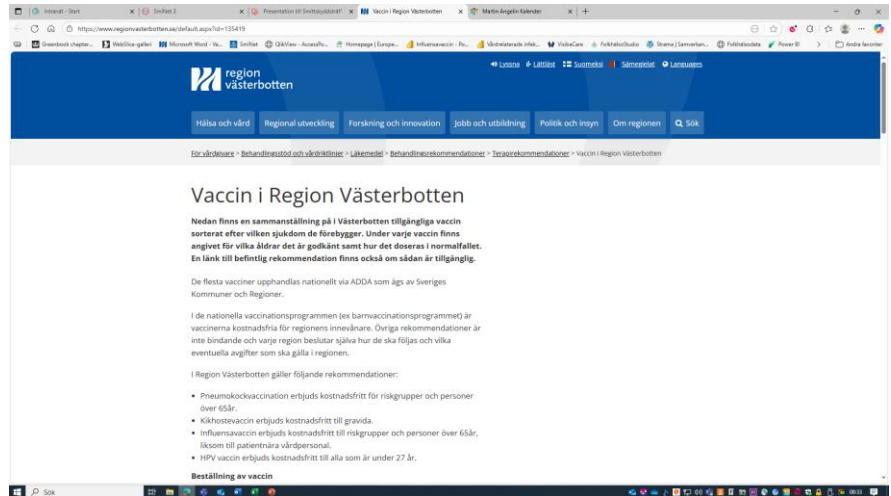
- Covid-19 – Upphandling från 2027

Upphandlade vaccin – Vaccin 2024

- Hepatit A (barn och vuxna) – Havrix (tid Vaqta)
- Hepatit B (barn och vuxna) – Engerix
- Hepatit A och B (barn och vuxna) – Twinrix
- Influensa – Fluenz nässprej (barn, övriga vaccin på eget avtal)
- Kolera – Vaxchora
- Meningokocker ACWY – Menveo (tid Nimenrix)
- Rabies – Rabipur (tid Verorab)

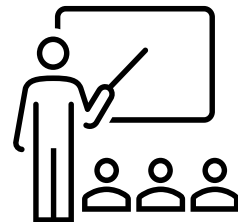
Upphandlade vaccin – Vaccin 2024

- Stelkramp + difteri – diTeBooster (dtp på barnvaccavtal)
- TBE (barn och vuxna) – FSME (tid Encepur)
- Tuberkulin – Tuberculin PPD RT 23 AJVaccines
- Tyfoid oralt – Vivotif (kapslar)
- Vattkoppor – Varivax

Ej på avtal – Vaccin 2024

- Polio
- Gula febern
- Tyfoid (injektion)
- Haemophilus influenzae typ b (HiB)
- Japansk encefalit
- Denguefeber
- Pneumokocker (ej klart, Prevenar20 finns på annat avtal)

Planerade utbildningsinsatser

Smittskydd kommer under hösten/vintern att ge kortare digitala utbildningsinsatser. Annonseras i kompetensportalen.

- Smittskyddsutbildning för sekreterare (12/11 samt 20/11)
- Smittspårningsutbildning för läkare i primärvården
- Blodsmitta för sjuksköterskor i primärvård och på akutmottagning
- Migrantundersökning och migranthälsa

Lathund om sjukdomar i smittskyddslagen

Anmälningsskyldiga sjukdomar

Smittskyddslagen och Smittskyddsförordningen reglerar vilka sjukdomar som är anmälningsskyldiga. Anmälningsskyldiga sjukdomar delas in i allmänfarliga, samhällsfarliga och anmälningsskyldiga utöver allmänfarliga. Vissa är också smittspårningsskyldiga. Mer information finns i Folkhälsomyndighetens falldefinitioner och i lathunden nedan. I svaret från klinisk mikrobiologi framgår det också om sjukdomen är anmälningsskyldig. Anmälan från behandlande läkare sker i [Sminet](#).

- 🔍 [Lista över anmälningsskyldiga sjukdomar enligt smittskyddslagen](#) 📄
- 🔍 [Folkhälsomyndighetens falldefinitioner](#)
- 🔍 [Lathund för hälsocentraler angående smittskyddslagen](#) 📄

Smittsamma sjukdomar i ett urval

Campylobakter

Campylobakter är en allmänfarlig, anmälningsskyldig och smittspårningsskyldig sjukdom. Medicinskt ansvarig läkare ansvarar för det medicinska omhändertagandet, smittspårning, förhållningsregler och klinisk anmälan i Sminet. För mer information [se vår webbplats under magtarminfektioner](#).

Cryptosporidium

Cryptosporidium är en anmälningsskyldig och smittspårningsskyldig sjukdom. Medicinskt ansvarig läkare ansvarar för det medicinska omhändertagandet, smittspårning, förhållningsregler och klinisk anmälan i Sminet. För mer information [se vår webbplats under magtarminfektioner](#).

ESBL (extended spectrum betalactamases)

Endast anmälningsskyldig för laboratorier, ingen klinisk anmälan behöver göras av läkare.

ESBL-carba

ESBL-carba är anmälningsskyldig och smittspårningsskyldig och handläggs alltid i samråd med vårdhygien och smittskydd.

EHEC (enterohemorrhagisk E.coli)

EHEC är en allmänfarlig, anmälningsskyldig och smittspårningsskyldig sjukdom. Medicinskt ansvarig läkare ansvarar för det medicinska omhändertagandet, smittspårning, förhållningsregler och klinisk anmälan i Sminet. För mer information [se vår webbplats under magtarminfektioner](#).

Giardia

Giardia är en allmänfarlig, anmälningsskyldig och smittspårningsskyldig sjukdom. Medicinskt ansvarig läkare ansvarar för det medicinska omhändertagandet, smittspårning, förhållningsregler och klinisk anmälan i Sminet. För mer information [se vår webbplats under magtarminfektioner](#).

Alla med giardia ska behandlas, se till exempel Läkemedelsboken eller rådgör med infektionskliniken/barnkliniken. Märk receptet "kostnadsfritt enligt SML".

Gonorré

Gonorré är en allmänfarlig, anmälningsskyldig och smittspårningsskyldig sjukdom. Alla patienter med gonorré ska handläggas av Hud- och STD-kliniken NUS. Provtagande läkare ska informera patienten om diagnosen och ge förhållningsregler enligt smittskyddsblad (finns på flera språk). Ring STD-mottagningen och skicka även en akut remiss för vidare utredning, behandling och smittspårning. Påbörja INGEN behandling. STD kommer att kalla patienten snarast, ta kompletterande prov och behandla. Kurator på STD-mottagningen gör smittspårning och anmäler i Sminet.

Hepatit B

Hepatit B är en allmänfarlig, anmälningsskyldig och smittspårningsskyldig sjukdom. Medicinskt ansvarig läkare ansvarar för det medicinska omhändertagandet, smittspårning, förhållningsregler och klinisk anmälan i Sminet.

Ska alltid remitteras för uppföljning till infektionskliniken NUS eller barnkliniken, MEN innan remiss skrivs ska vissa åtgärder vidtas:

Sprutbyte i Skellefteå

Syfte att förebygga spridning av smittsamma sjukdomar. Arbetar bland annat med

- dela ut rena injektionsnålar
- provtagning för hiv, hepatit B och C såromläggningar
- vaccinationer
- gynekologisk undersökning och rådgivning
- motiverande samtal
- utbildning i att häva överdos

Funnits på Nus sedan 2018. Lång process som nu beslutats. Start slutet 2025/början 2026.

Klart: Startar ny mottagning för sprutbyte – för att minska blodsmitta

Publicerad i onsdags kl. 16:49 - Uppdaterad igår kl. 14:10

© Per Strömberg/Region Västerbotten

Folkbladet 24 september 2025